

Sygn. akt IV U 690/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Załęska

Protokolant: staż. Sylwia Kulawiecka

po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 5 listopada 2015 roku w Sieradzu

odwołania A. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z dnia 8 czerwca 2015 r. Nr (...)

w sprawie A. G.

z udziałem zainteresowanych W. B., K. D., D. N., T. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

zmienia zaskarżoną decyzję i stwierdza, że A. G. podlega od 17 czerwca 2013 roku obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) S.C. W. B., T. J., D. N., K. D. .

Sygn. akt IV U 690/15

UZASADNIENIE

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, decyzją z 8.06.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że A. G. nie podlega od 17.06.2013r. obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik z wynagrodzeniem w wysokości 2500zł. brutto miesięcznie u płatnika składek: (...) S.C. W. B., K. D., D. N., T. J. NIP (...), REGON (...).

Od powyższej decyzji A. G. złożyła odwołanie wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i ustalenie, że od 17.06.2013r. podlega ubezpieczeniom społecznym jako pracownik z wynagrodzeniem 2500zł. brutto miesięcznie u płatnika składek: (...) S. C. W. B., K. D., D. N., T. J.. Odwołująca podnosiła, że od 17.06.2013r. wykonywała powierzone jej obowiązki specjalisty ds. rozliczeń produkcji na rzecz płatnika.

W odpowiedzi organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. Zdaniem Zakładu okoliczności zawarcia umowy o pracę od 17.06.2013r., tj. utworzenie stanowiska pracy dla odwołującej, jej zatrudnienia jako jedyne go pracownika, krótki okres od zatrudnienia do wystąpienia o świadczenie chorobowe, brak racjonalnej podstawy do zatrudnienia, brak doświadczenia zawodowego i wykształcenia odwołującej w branży prowadzonej przez (...) S.C., brak

przekonywujących dowodów potwierdzających podjęcie i wykonywanie pracy, jak i okoliczność, że skarżąca jest córką jednego ze współników wskazują, że umowa o pracę została zawarta wyłącznie dla uzyskania korzyści finansowych z FUS i jako czynność prawna mająca na celu obejście przepisów prawa jest nieważna.

Występujący w sprawie jako zainteresowani współnicy (...) S.C., K. D., D. N.; T. J., W. B. przyłączyli się do odwołania A. G., przy czym zainteresowani T. J., W. B. podtrzymali stanowisko zajęte w sprawie IV U 1566/13.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z 12.11.2013r., ZUS II Oddział w Ł. stwierdził, że A. G. jako pracownik u płatnika składek (...) S.C. w D. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 17.06.2013r. (**decyzja/akta ZUS**).

Na skutek odwołania A. G. od powyższej decyzji, wyrokiem z 28.02.2015r. wydanym w sprawie IV U 1566/13, Sąd Okręgowy w Sieradzu zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że A. G. jako pracownik u płatnika składek (...) S.C. w D. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 17.06.2013r. Rozpoznając apelację organu rentowego, Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z 25.02.2015r. w sprawie III AUa 647/14, uchylił zaskarżony wyrok Sądu I instancji znosząc postępowanie w sprawie oraz uchylił poprzedzającą go decyzję ZUS II Oddział w Ł. i sprawę przekazał temu organowi do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny stwierdził, że postępowanie przed Sądem I instancji było dotknięte nieważnością z powodu zaistnienia podstawy przewidzianej w art. 379 pkt 2 i 5 **kpc (akta IV U 1566/13)**.

Po ponownym rozpoznaniu Sąd okręgowy ustalił co następuje:

Od 1.08.2011r. W. B., K. D., D. N., T. J., są współnikami spółki cywilnej (...) z.s w D., której przedmiotem działalności jest konserwacja, lakierowanie, naprawy pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli. Spółka współpracuje z firmą (...) z.s w A., produkującą naczepy i przyczepy, dla której jest podwykonawcą, otrzymuje od tejże firmy materiały do wykonywania usług lakierniczych. Lakiernia firmy (...) mieści się w A., gdzie współnicy (...) wykonują zlecane prace lakiernicze. J. K. jest kierownikiem lakierni (...). Podlegają mu 2 brygady 6 -7 osobowe i brygada składająca się z 4 współników spółki (...). 50% pracy wykonują współnicy (...), a 50% pracownicy firmy (...). Wspólnicy (...) planują rozwój firmy i zamierzają utworzyć dodatkowe dwie brygady i przyjąć do pracy od 4 - 8 osób. Praca w lakierni odbywa się w systemie akordowym, 3 - zmianowym. Po wykonaniu lakierowania Spółka (...) raz w miesiącu wystawia firmie (...) fakturę wraz z załącznikiem zawierającym m.in. datę, numer, cenę zlecenia, określenie malowanego produktu. Załącznikiem do faktury jest zużycie materiału. Załącznik do faktury podlega weryfikacji przez kierownika lakierni, który codziennie wydaje akceptacje dla zleceń produkcyjnych każdej brygady. Początkowo (...) oprócz zużytego przez Spółkę materiału, rozliczał także materiał zużyty przez brygadę pracującą w firmie (...). W związku z dużą ilością zlecanej przez firmę (...) pracy, współnicy (...), pracują po kilkanaście godzin dziennie. Do 17.06.2013r., współnicy zajmowali się także pracą biurową związaną z rozliczaniem ilości zużytego lakieru i innych materiałów, jak. papieru ściernego, silikonu, wystawianiem i opisywaniem faktur na każdy wykonany element. W związku z dużą liczbą obowiązków i planowanym rozwojem Spółki, współnicy (...) zdecydowali się zatrudnić pracownika - A. G. który miała zająć się dokumentowaniem procesu produkcyjnego m.in. pod kątem zużywanych materiałów, odciążając tym samym współników Spółki od pracy administracyjnej, w wyniku czego mogliby zająć się efektywnie wykonywaną działalnością usługową.

A. G. (z domu J.), urodzona (...), jest absolwentką Liceum Profilowanego o profilu socjalnym oraz Szkoły Policealnej (...) w zawodzie technik masażysta. W okresie nauki w szkole policealnej odbywała zajęcia praktyczne w SPZOZ w S., od 3.07.2011 - 9.09.2012, pracowała w Wielkiej Brytanii, gdzie nadzorowała i kierowała brygadą podwykonawczą, od 20.02.2013 - 9.06.2013, odbywała staż w SPZOZ w W..

W dniu 17.06.2013r., pomiędzy płatnikiem, reprezentowanym przez W. B., a A. G. została zawarta umowa o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku specjalisty ds. rozliczenia produkcji, z wynagrodzeniem 2.500zł. brutto miesięcznie. Miejscem wykonywania pracy miała być siedziba Spółki w D..

A. G. została zgłoszona przez płatnika składek do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od dnia 17.06.2013r.

Zgodnie z pisemnym zakresem obowiązków do zadań wnioskodawczyni należało: codzienne rozliczanie materiałów, podkładu, lakieru, rozpuszczalnika, codzienne rozliczanie produktów malowanych, codzienne prowadzenie dokumentacji zakończonych jakościowo wyrobów, raport poprawek i produktów nieodebranych, wycena wykonanej produkcji i wystawianie faktur, comiesięczne rozliczanie materiałów, podkładu, lakieru, rozpuszczalnika, produktów malowanych, ustalanie harmonogramu produkcji, bieżące kontakty z kierownikiem lakierni J. K. oraz z biurem rachunkowym, dyspozycyjność w nienormowanych godzinach pracy pod telefonem, bieżące polecenia pracodawcy.

A. G. potwierdziła obecność w pracy w dniach roboczych od 17.06.2013 - 24.07.2013 podpisami na listach obecności. Wnioskodawczyni wykonując powierzone jej obowiązki w umowie o pracę, pracowała zarówno w domu, jak i w siedzibie spółki w D., była „pod telefonem”. W godzinach pracy kontaktowała się przede wszystkim ze współnikiem W. B.. Na podstawie przekazywanych przez niego telefonicznie informacji, sporządzała codzienne zestawienia ilości zużytych materiałów typu lakiery, podkłady, taśmy, silikon, folie, rozpisując ilość zużytego materiału. Dane dotyczące prowadzonych przez siebie rozliczeń A. G. utrzymywała w formie zapisów w zeszycie, weryfikowanych następnie przez współnika W. B.. A. G. dokonywała rozliczeń zadań wykonywanych przez Spółkę odnośnie dni, w których zostały wykonane, wpisując w sporządzanych przez siebie zestawieniach daty faktycznie wykonanej pracy, a nie datę wykonania zestawienia. Zestawienia tygodniowe A. G. przekazywała kierownikowi lakierni. Zestawienia były codzienne, tygodniowe i miesięczne. Na ich podstawie była następnie wystawiana faktura. W przypadku niezgodności w zleceniu lub braków, A. G. kontaktowała się z J. K.. Zajmowała się także wyceną produktów do faktur, wyceną zleceń pod kątem opłacalności ich realizacji, a następnie kontaktowała się ze współnikami. A. G. była w zakładzie produkcyjnym w (...) lub 3 krotnie i wówczas kierownik lakierni (...) zapoznawał odwołującą z funkcjonowaniem tego oddziału zakładu pracy. W okresie od czerwca do lipca 2013r. A. G. 4 krotnie w tygodniu kontaktowała się telefonicznie z kierownikiem lakierni J. K.. Przedmiotem rozmów były m.in. stwierdzane przez kontrole jakości wady wyrobów lakierowanych, skutkujące koniecznością pomniejszenia zapłaty za wykonane zlecenie, stwierdzane braki w załącznikach do faktur w postaci np. niewypisanego numeru zlecenia, ustalanie cen za zlecenia obejmujące dotychczas niewykonywany asortyment produktów. A. G. wykonała rozliczenia produktów wykonanych przez (...) s.c. w dniach: 1.6.07.2013r., rozliczenia zużytych produktów za okresy: od 6 - 9 i od 13 - 17.07.2013r., z wyszczególnieniem materiału i czasu pracy przeznaczonego na wykonanie poszczególnych elementów.

Wnioskodawczyni kontaktowała się także z biurem rachunkowym, tj. odbierała dokumenty dla pracowników potrzebne do rozliczenia z US, prowadziła także obsługę sekretariatu, zajmowała się wyszukiwaniem kontrahentów, pracowników do malowania, przygotowania, posiadających doświadczenie w branży lakierniczej. Udzielała także informacji osobom zainteresowanym pracą w Spółce, przyjmując dokumenty od tych osób. Wspólnicy byli zadowoleni z pracy wnioskodawczyni. Od dnia 25.07.2013r., A. G. stała się niezdolna do pracy. Pracodawca wypłacił w.w. wynagrodzenie za pracę i za czas choroby.

Po przejściu wnioskodawczyni na zwolnienie lekarskie, płatnik zatrudnił na umowę zlecenia studentkę K., z wynagrodzeniem 1.100zł. brutto, z mniejszym zakresem obowiązków niż wnioskodawczyni. Po 3 miesiącach pracy osoba ta wyjechała do Wielkiej Brytanii. Spółka zatrudniła kolejnego pracownika do wykonywania zestawień tygodniowych i miesięcznych, ustalanych wcześniej ze współnikami, z wyjątkiem wystawiania faktur. Pracownik ten po 2 tygodniach zrezygnował z pracy. Osoby przychodzące później do Spółki w sprawie pracy, nie były zainteresowane zatrudnieniem, z uwagi na wysokość proponowanego wynagrodzenia za pracę. W-czyni chciałaby wrócić do pracy po zakończeniu urlopu macierzyńskiego i na temat jej powrotu do pracy były już prowadzone rozmowy (**zeznania zainteresowanych D. N., K. D., dodatkowe zeznania zainteresowanego W. B., znajdujące się na płycie CD - 00:10:02 - 00:31:13, 00:35:03 - 00:43:16 k. 20, 21/akta sprawy, zeznania wnioskodawczyni A. G., zainteresowanych W. B., T. J. oraz świadka J. K. zawarte na nagraniu CD w sprawie IV U 1566/13 - 00:04:39 - 00:28:44, 00:29:01 - 01:21:39 k.27/akta IV U 1566/13; wydruki z systemu komputerowego (...) k. 61, 57, 53, 49, kserokopie: umowy o pracę k. 25, zakresu obowiązków k. 35, CV k. 19, zaświadczenia lekarskiego k. 23, zaświadczenia o**

odbyciu szkolenia BHP k. 27 - 29, list obecności czerwiec - lipiec 2013 k. 45, harmonogramów wykonanych prac lakierniczych 51 - 73, rozliczeń zakończonych produktów w dniach 1, 6.07.2013r. k. 47, zużytych produktów k. 49/akta ZUS).

Decyzją z dnia 8.06.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że A. G. nie podlega od dnia 17.06.2013r. obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik z wynagrodzeniem w wysokości 2500zł. brutto miesięcznie u płatnika składek: (...) S.C. W. B., K. D., D. N., T. J. NIP (...), REGON (...) (**decyzja/akta ZUS**).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym. Niekwestionowane przez organ rentowy spójne zeznania: zainteresowanych - współników (...) D. N., K. D., dodatkowe zeznania W. B., złożone w niniejszej sprawie oraz zeznania wnioskodawczynie, świadka J. K. i zainteresowanych współników (...) - W. B., T. J., złożone w sprawie IV U 1566/13, w zestawieniu z harmonogramem wykonanych prac lakierniczych, rozliczeń zakończonych produktów w dniach 1, 6.07.2013r, zużytych produktów, sporządzonych przez odwołującą, zakresem jej obowiązków, listą obecności czerwiec - lipiec 2013, w ocenie Sądu pozwalają przyjąć, że zawierając w dniu 17.06.2013r. umowę o pracę, strony tej umowy działały z zamiarem faktycznego nawiązania stosunku pracy.

Zdaniem Sądu utworzenie nowego stanowiska pracy w spółce (...) miało racjonalne uzasadnienie i nie zostało stworzone, jak twierdzi ZUS, wyłącznie dla wnioskodawczynie. Z zeznań zainteresowanych - współników spółki - W. B., T. J., K. D., D. N. jednoznacznie wynika, że zatrudnienie dodatkowego pracownika, który podjąłby się dokumentowania procesu produkcyjnego i wykonywania pracy biurowej było uzasadnione, zważywszy, że Firma (...) wymaga od Spółki (...), dokumentowania procesu produkcji pod kątem zużywanych materiałów, otrzymywanych od firmy (...) oraz że wszyscy współnicy (...) S.C. zajmują się wykonywaniem prac lakierniczych. Nie można podzielić argumentacji ZUS, że zatrudniona na stanowisku specjalisty ds. rozliczenia produkcji wnioskodawczynie jest córką jednego ze współników. Zdaniem Sądu ta okoliczność nie może być obciążającą, bowiem podkreślić trzeba, że pracodawca ma pełną swobodę zarówno co do wyboru rodzaju podstawy prawnej zatrudnienia, jak i osoby pracownika, a wybór jako pracownika w osobie odwołującej, nie był sprzeczny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Podnoszony przez organ rentowy brak doświadczenia zawodowego skarżącej na stanowisku specjalisty ds. produkcji, nie może być także okolicznością negatywną i nie ma zdaniem Sądu żadnego znaczenia dla oceny racjonalności zatrudnienia skarżącej. Charakter wykonywanych przez wnioskodawczynie obowiązków w ramach zawartego stosunku pracy, nie wymagał bowiem spełnienia przez nią określonych prawem kwalifikacji, czy też posiadania ukierunkowanego wykształcenia. Do obowiązków A. G. nie należały zadania, z wykonywaniem których łączyłby się znaczny zakres odpowiedzialności, a przez to konieczność znajomości zasad sztuki zawodowej, lecz wykonywanie nieskomplikowanych czynności, związanych z ustalaniem ilości zużywanych przez Spółkę (...) materiałów typu lakiery, podkłady, taśmy, silikon, folie, rozpisywanie ilości zużytego materiału. Z niekwestionowanych ustaleń Sądu wynika, że A. G. niejednokrotnie była w miejscu świadczenia usług przez spółkę (...), tj. w lakierni w A., wielokrotnie kontaktowała się telefonicznie ze współnikami, przede wszystkim z W. B., z kierownikiem lakierni J. K., a w przypadku niezgodności w zleceniu, czy braku materiału kontakty telefoniczne z kierownikiem lakierni miały miejsce codziennie a w sprawie załącznika do faktury raz w tygodniu.

Zdaniem Sądu okolicznością obciążającą nie może być również fakt przejścia wnioskodawczynie na zwolnienie lekarskie po niedługim czasie od zawarcia umowy o pracę, tj. od dnia 25.07.2013r. zważywszy, że nie było żadnych przeciwwskazań lekarskich do podjęcia przez A. G. pracy u płatnika na stanowisku wynikającym z umowy o pracę.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie A. G. jest zasadne.

Zgodnie z art. 22 k.p. umowa o pracę stanowi dwustronną czynność prawną, w ramach której pracodawca zobowiązuje się do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem, pracownik zaś do wykonywania pracy określonego rodzaju

na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem. Umowa o pracę dochodzi do skutku, gdy strony złożą zgodne oświadczenie co do jej istotnych postanowień (post. SN z 22.11.1979 r., III PZ 7/79).

Status umowy o pracę ma zasadnicze znaczenie z punktu widzenia uprawnień osoby świadczącej pracę. Uprawnienia pracownicze, takie jak szczególna ochrona wynagrodzenia, płatny urlop, świadczenia ubezpieczeniowe w przypadku niezdolności do pracy i inne, przysługują bowiem z mocy przepisów prawa pracy tylko osobom zatrudnionym na podstawie umowy o pracę i nie znajdują zastosowania do osób świadczących pracę na podstawie innych umów.

Umowa o pracę wywołuje skutki nie tylko bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, w tym - w dziedzinie ubezpieczeń społecznych. Kształtuje ona stosunek ubezpieczenia społecznego, określa wysokość składki, a w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń (tak SN w uchwale z dnia 27.04.2005r., II UZP 2/05).

Trzeba zatem uznać, że ocena postanowień umownych może i powinna być dokonywana także z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych. Powstaje zatem konieczność ustalenia, czy pomiędzy stronami nastąpiło faktyczne nawiązanie stosunku pracy, rezultatem czego będzie skutek wynikający z systemu prawa ubezpieczeń społecznych w postaci podlegania pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu.

Zgodnie z art. 58§1 i §2 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy, a także sprzeczna z zasadami współżycia społecznego jest nieważna. Na zasadzie art. 300 k.p. w sprawach nie unormowanych przepisami prawa pracy do stosunku pracy stosuje się odpowiednio przepisy k.c.

Sąd Okręgowy podziela pogląd Sądu Najwyższego, że nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował (vide także wyrok SN z dnia 25.01.2005r. II UK 141/04, OSNP 2005/15/235).

Mając na uwadze całokształt zgromadzonych w sprawie dowodów, w ocenie Sądu Okręgowego A. G. od dnia zawarcia umowy o pracę do przejścia na zwolnienie lekarskie, faktycznie świadczyła pracę na rzecz płatnika na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 17.06.2013r. i brak jest podstaw do przyjęcia, że umowa o pracę miała charakter pozorny i zmierzała do obejścia przepisów prawa. Wnioskodawczyni wykonywała bowiem faktycznie czynności wynikające z umowy o pracę, za które otrzymywała wynagrodzenie, a w konsekwencji z uzyskaniem statusu pracownika, wiązał się skutek w postaci nabycia przez wnioskodawczynię uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Skutek ten nie został wywołany działaniem podstępny, czy niezgodnym z obowiązującymi przepisami prawa, ale wynikał z obowiązującego systemu prawnego, a co za tym idzie nie można go uznać za zakazany przez prawo.

Dodać także należy, że jeżeli nawet A. G. zawierając umowę o pracę dążyła do uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, to okoliczność ta sama w sobie nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, jeżeli umowa o pracę jest faktycznie realizowana (por. wyrok SN z 6.03.2007r., IUK 302/2006). Taki pogląd jest ugruntowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który konsekwentnie podtrzymuje stanowisko, że chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jako motywacja do podjęcia zatrudnienia, nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, a dążenie kobiety ciężarnej do uzyskania przez zawarcie umowy o pracę ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym, nie może być uznane za zmierzające do dokonania czynności sprzecznej z prawem, albo mającej na celu jego obejście, jeżeli umowa ta prowadzi do faktycznej realizacji zatrudnienia spełniającego cechy stosunku pracy.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że A. G. podlega od 17.06.2013r. obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) S.C. W. B., T. J., D. N., K. D. z.s. w D..